

Arengud ja väljakutsed kohaliku omavalitsuse inimvara ja hariduse valdkonnas

**Kollokvium: Riik, kohalik omavalitsus ja kriisihaldus – õigusruumi
areng ning tulemuslikum haridus**

Sulev Lääne, Sulev Mäeltsemees, Indrek Grauberg, Tiia
Õun, Mikk Tarros, Rivo Noorkõiv, Erkki Koort, Veikko
Luhala, Andre Sepp, Madis Sarik, Mart Uusjärv, Katrin
Krause, Maris Sild, Jan Trei, Ott Kasuri

ÜHISETTEKANNE

Riigikogu Konverentsikeskus

28.08.2024

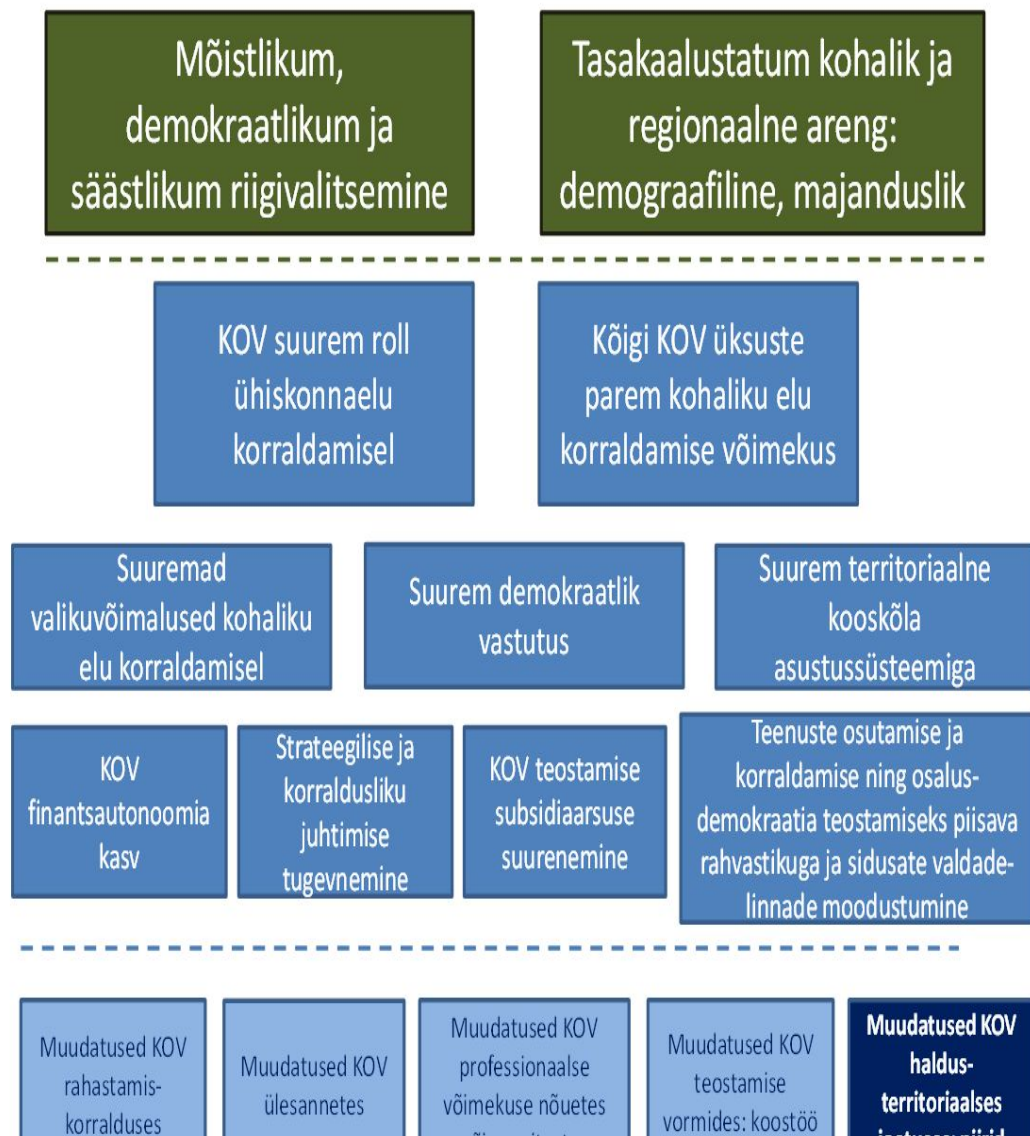
Arengutest & ajaloost

- ***Kohaliku omavalitsuse inimvara temaatika on sama vana kui kohalik omavalitsus, tegelikult kogukondlik haldus ise;***
- ***Peatumata pikemalt ajalool on siiski asjakohane välja tuua Eesti oma kohaliku omavalitsuse ühe suurema sündmuse 100 aasta lähenevat juubelit - 1924. aasta 24.-26. oktoobril toimunud ESIMEST OMAVALITSUSTEGELASTE KONGRESSI***
- ***Tegemist oli esimese korraga, kus kohalikud omavalitsused, nende liidud ja riigijuhid ja eksperdid üheskoos arutasid, tsiteerin: "Kongressi esimene ülesanne oli praegust üldist seisukorda äramärkida ja, teiseks, nende tegevusesse puutuvate tähtsamate küsimuste lahendamise viise läbiarutada***
- ***Avamiskoosolekul ütles Tallinna linnapea ja Eesti Linnade Liidu juhatuse esimees Uesson: "Meie tegelased peavad veel palju õppima ja see on üks tähtsamatest ülesannetest meie praegusel koosviibimisel... Selle töö juures peame iseäralist tänu avaldama neile, kes selle töö juures meile abiks olnud, nimelt meie referente. Nende ettekannete põhjal saame meie küsimusi kaalumisele võtta ja seisukohti avaldada..."***

KOV TÄIENDUSÕPPEST

- Erinevatel etappidel on taasvabas Eestis toimunud kohalike omavalitsuste täiendusõpe, aga ka teatud osas tasemeõpe mitmetes keskustes, ülikoolides, Sisekaitseakadeemias jm. Valminud on mitmed kogumikud ja õppematerjalid jne.
- Näiteks kirjutati Eesti Majandusjuhtide Instituudi Omavalitsusjuhtide Kooli materjalid, et 1996. aastal et möödunud valimistest on tunnistuse saanud 15 % vallavanematest ning 20 % majandusarengunõunikest ...
- Eriti KOV süsteemi taasloomise perioodil (aga kohati ka hiljem) oli suureks abiks küll Soome, aga ka teiste Põhjamaade ning laiamalt demokraatlike riikide kogemuste tundmaõppimine. Näiteks valmis 1994. aastal Soome-Eesti ühisprojekt EESTI KOHALIK OMAVALITSUS JA KOOLITUS
- Paraku aga keskused, koordinatsiooni süsteem, õpetamise eesmärgid, programmid jne pidevalt vahetunud ning terviklikku süsteemi ei ole erinevalt näiteks Põhjamaadest, valdkonnas kujunenud.
- Põhjalikumalt oleme teemat käsitleanud ka mitmetes kogumikes, sh emeriitprofessor Sulev Mäeltsemehe artiklites

HALDUSREFORMI PUU & LOOTUSED

TOIMUMAS ON KOV INIMAVARA ARENGUS “UUS ÄRKAMINE”

- Samas on viimastel ajal märgata valdkonnas uut “hingamist”, mõned näited
- *Rae vallas 2021 esimene Harjumaa Omavalitsuspäev teemal „Täienduskoolitus ja tasemeõpe ning nutikas kohalik omavalitsus”* Sellest sai alguse ka uus tase kohalike omavalitsuste ning ülikoolide valdkonna koostöös, kaasa arvatud kohaliku omavalitsuse unikaalse mikroraadi ühine väljatöötamine ja arendamine. Selle protsessi üheks osaks on ka tänane kollokvium
- Väga oluline on ministriumidevahelise IVA juhtgrupi loomine, algselt Rahandus- nüüd Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi koordineerimisel. Lisaks riigi poolsele teabevahetusele ning teatud osas ka koordineerimistegevusele on siia kaasatud ülikoolide ning KOV ja nende liitude esindajad.
- Väga oluline samm oli Geomedia juhi Rivo Noorkõivu juhtimisel koostatud töö "Lähtealused valdkonnaüleselt ja valitsustasandite vaheliselt koordineeritud kohalike omavalitsuste inimvara arendamiseks, tegevuskava koostamiseks ja elluviimiseks" ja sellel põhineva koordinatsioonisüsteemi tegevuskava koostamises. Eesmärk oli luua eeldused omavalitsuste inimvara senisest tõhusamaks, süsteemsemaks ja ühiseks arendamiseks.
- Loodud on ELVL koolitusjuhi koht ning koos sellega ellu kutsutud valdkonna võrgustik, areneb teavitussüsteem jne
- Oluliseks osaks on ülikoolide suurem panustamine koostöösse, sh TLÜ aastalõpu kollokviumid
- Oluline on OSKA teemakohaste raportite ettevalmistamine ning monitoring jne

KRIISIHALDUS VAJAB TOIMIVAT ÕIGUSRUUMI, EFEKTIIVSEID TOIMEMEHANISME, KOOSTÖÖD JA ARUSAADAVAT TÖÖJAOTUST – SEE GA UUSI TEADMISI, OSKUSI JA KOGEMUSI

- Kriisihalduse probleeme ei ole võimalik lahendada isoleeritult
- TLÜ ja SKA õppejõud Priit Suve kirjutab: Kohalik turvalisus on kohalik ainult tunnetuslikul tasandil, sest globaalsed protsessid ei ole ilmselt kunagi kohaliku olustikuga rohkem seotud olnud kui praegu;
- Teisalt aga muutuv kohalike omavalitsuste roll üha olulisemaks ning seda nii kriisi ennetavates tegevustes kui ka selle erinevatel erappidel;
- Tegemist on ju inimesele kõige lähemal seisneva avaliku võimu institutsiooniga ning usaldus riigi vastu algab just sellest;
- Üha keerukamaks muutuva ressursside piiratuse olukorras peaksime keskenduma kriisihalduse efektiivsusele, mis on muutunud ühiskonna keskseks väljakutseks. Vajalikud on konkreetsed koostöövormid, mis tagavad koos kriisihaldusega ka isikute õiguste ja kohustuste tasakaalu
- Väga oluline on samuti efektiivsed koostöömehhanismid kriisidest teavitamiseks optimaalsete lahenduste leidmiseks

See mis meid siia on toonud, ei vii enam vanal moel edasi - uued väljakutsed, sh kriisihaldus

- Üheks eesmärgisk on aktiivsemalt paindlikumalt kasutada TASEME ja TÄIENDUSÕPPEÕPPE võimalusi ning välja töötada nii uued mikrokraadid kui ka edasi arendada valdkonna õppe-, teadus- ning arendustegevust;
- Üheks võimaluseks ongi ühiselt ellu kutsuda **Kohalik omavalitsus ja kriisihaldus, juhtimine ning innovatsiooni mikrokraad koos vastava süsteemi käivitamisega (õppejõud, kirjandus, uuringud, õppesüsteem jne:**
- **TÄNA PÜÜAME NÄITEKS TÖÖTUBADES KÄSITLEDA KURSUSEPROGRAMMI IDEEKAVANDIT jne**

EESMÄRGIKS SÜSTEEMNE TASEME- NING HÄSTI TOIMIV TÄIENDUSÕPE, ANALÜÜTILINE VÕIMEKUS

*Väga tähtis on seejuures asjaolu, et mikrokraadist on välja kasvamas üheaastane magistrikursus

- Lisaks nn baaskursusele (15 EAP-d) sisaldaks ka juhtimise ja innovatsiooni mikrokraadi (12 EAP-d) ning õiguse mikrokraadi (18 EAP-d). Kava kohaselt lõpeks magistrikava lõpueksamiga;
- Koostöövõrgustiku arendamine riigi, kohalike omavalitsuste, nende liitude, ülikoolide ja teiste valdkonnaga seotud õppeasutuste ning institutsioonidega
- Valdkonna analüüsivõimekuse kasv, uute õppejõudude ja ekspertide lisandumine – sünnenergia erinevate osapoolte koostööst

SUUR TÄNU!

UUE MIKROKRAADI

**Kohalik omavalitsus ja kriisihaldus, juhtimine ning
innovatsioon**

**KURSUSEPROGRAMMI IDEEKAVANDI STRUKTUUR
JA ALGATUSTOIMKONNAD ON OLEMAS**

JÄTKUVAT VILJAKAT KOOSTÖÖD!